

VERKSAMHETSPLAN 2024

Vård- och omsorgsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Kommunens styrmodell	5
Kommunens vision och förhållningssätt	7
Basuppdrag	8
Förutsättningar och utvecklingsbehov	10
Kommunfullmäktiges mål	13
Mål 1: En tillitsbaserad styrning och ledning.....	13
Mål 2: Sveriges tryggaste kommun	14
Mål 3: Fler Lundabor i arbete	17
Mål 4: Klimatneutralitet 2030	18
Uppdrag	20
Särskilda uppdrag	20
Uppdrag från styrande dokument.....	20
Övriga uppdrag.....	24
Arbetsmiljömål	25
1. Sänk sjukfrånvaron	25
2. Förbättra chefers förutsättningar	25
3. En mer hållbar arbetsbelastning och bättre möjligheter till återhämtning	26
Kvalitetsarbete.....	27
Verksamhetsmål och följande indikatorer	27
Internbudget	28
Budget	28
Driftbudget	28
Investeringar	34
Investeringsbudget.....	34

Bilagor

Bilaga 1: Mal och atgarder fran styrande dokument

Sammanfattning

Verksamhetsplan med internbudget 2024 omfattar vård- och omsorgsnämndens internbudget, utvecklingsmål och verksamhetsmål samt indikatorer för måluppföljning och övergripande insatser som ska leda mot målen. Kommunfullmäktiges målområden är vägledande och utvecklingsmål, indikatorer och insatser är kopplade till dessa områden.

Verksamheten och de individuella insatserna ska vara av god kvalitet.

Verksamhetsplanen innehåller mål och indikatorer för att följa verksamhetens kvalitet och det pågår ett brett och omfattande utvecklingsarbete. Utifrån mål och uppdrag i verksamhetsplanen planerar verksamheter och enheter för sina aktiviteter.

Kommunfullmäktiges mål från ekonomi- och verksamhetsplan (EVP 2024-2026) för 2024 är:

- En tillitsbaserad styrning och ledning
- Sveriges tryggaste kommun
- Fler Lundabor i arbete
- Klimatneutralitet 2030

Relaterat till kommunfullmäktigemålen har vård- och omsorgsnämnden följande utvecklingsmål för 2024:

- Det förebyggande och rehabiliterande/habiliterande arbetet ska utvecklas med inriktning mot ökad självständighet och fördröja behovet av vård- och omsorgsinsatser
- De digitala insatser som erbjuds ska bibehålla eller öka brukarens upplevda trygghet och självständighet
- Samarbetet med civilsamhället ska utvecklas
- En modern och attraktiv arbetsgivare för fler lundabor i arbete

Vård och omsorgsnämndens särskilda uppdrag från kommunfullmäktige för 2024 är:

- Revidera "hälsosamma scheman" inom omsorgen
- Förebyggande trygghetsinsats för äldre
- Förebyggande trygghetsinsats för personer med funktionsnedsättningar
- Motverka ensamhet hos äldre
- Avskaffa hjälpmedelsavgifterna
- Lönesatsning inom äldreomsorg och LSS

Kommunfullmäktiges mål från ekonomi- och verksamhetsplan (EVP 2024-2026) inom arbetsmiljöarbetet för 2024 är:

- Sänk sjukfrånvaron
- Förbättra chefers förutsättningar
- En mer hållbar arbetsbelastning och bättre möjligheter till återhämtning

Kommuninvånare i åldersgrupperna 85 år och äldre, inom vilka det största omsorgsbehovet finns, ökar markant. Detta samtidigt som ökad svårighet att rekrytera medarbetare med formell och reell kompetens får konsekvenser i verksamheten. För att klara kompetensutmaningen behöver förvaltningens arbete med att förändra och effektivisera arbetsätten fortsätta. Medarbetarna är de absolut viktigaste resurserna i organisationen. Ökande konkurrens om kompetens och hög personalomsättning ställer

krav på långsiktigt, hållbart och målmedvetet HR-strategiskt arbete.

Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan och internbudget baseras på kommunfullmäktiges beslut i november 2023 om EVP 2024–2026 med budget för 2024.

Den tilldelade ramen är på 2 640 631 tkr vilket är 9,0 % högre än 2023. Efter kommunfullmäktiges beslut har besked kommit om ytterligare höjda arbetsgivaravgifter om 1,43 procentenheter och för denna kostnad har nämnden fått tilläggsanslag med 18,5 mnkr. Total ram 2024 är 2 659 146 tkr.

Nämndens ram har nedjusterats med totalt 26,1 mnkr för bland annat effektivisering genom bättre användande av undersköterskornas kompetens med bibehållen kvalitet, omställning av seniorrestauranger, minskade resor och konferenser och vakansprövning av administrativa tjänster. Kommunfullmäktige har också beslutat om en lönesatsning inom äldreomsorgen och LSS med totalt 10,0 mnkr.

De ekonomiska förutsättningarna innehåller osäkerhetsfaktorer utifrån att nämnden enbart erhållit kompensation för 50 % av den förväntade volymökningen inom äldreomsorg och LSS. Även de ekonomiska konsekvenserna av pensionskostnader, inflation, prisökningar, statsbidrag och lönerörelse är oviss. Nämndens resultat 2023 är ett underskott och viss del av detta finns kvar inledningsvis under 2024. För att nämnden ska klara sitt långsiktiga uppdrag, innevarande och kommande år, med en budget i balans krävs åtgärder, prioriteringar och politiska beslut.

Kommunens styrmodell

Lunds styrmodell kan liknas vid ett hus – med tak, ovanvåning, stomme och grund. Alla delar hänger samman och behövs för att få en fungerande styrning.

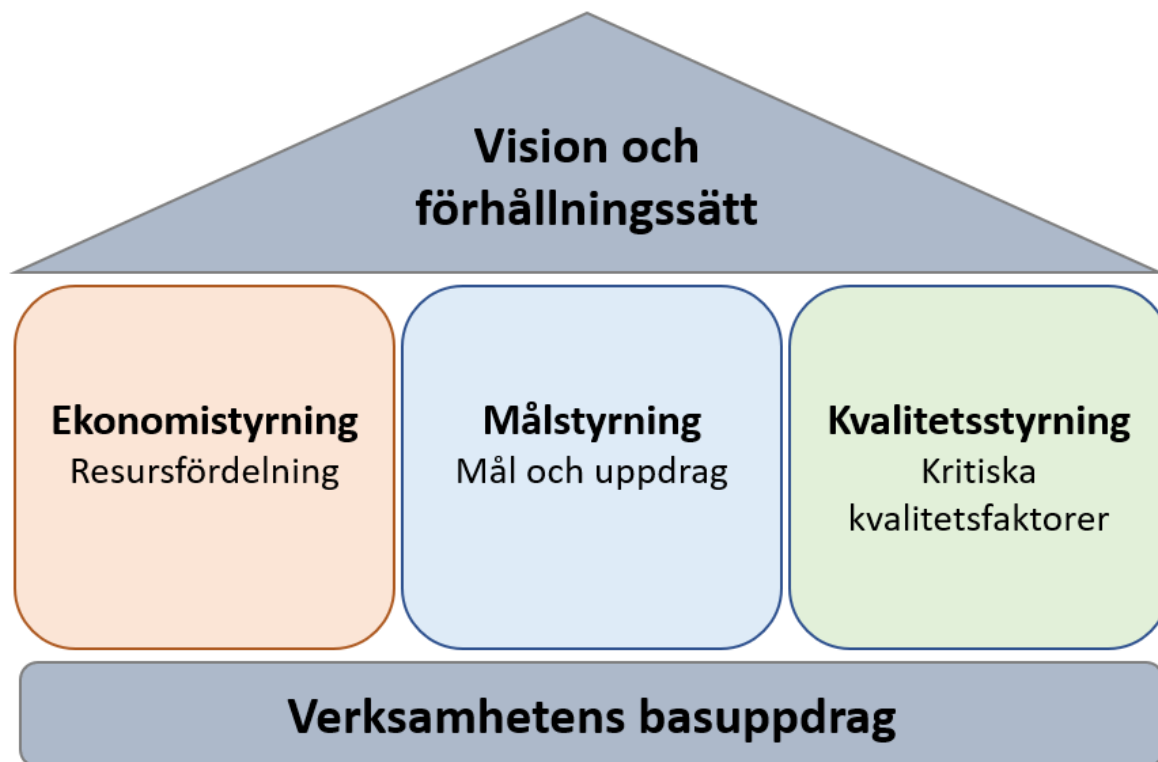
Vår *vision* är att Lund skapar framtiden med kunskap, innovation och öppenhet. I Lund visar den politiska ledningen hur de vill utveckla kommunen genom att sätta mål som ska ta kommunen i riktningen mot visionen.

Ekonomistyrningen utgörs av ramar och en resursfördelningsmodell där kommunens finansiella mål formuleras. Det är kommunfullmäktige som fattar beslut om hur resurserna ska fördelas inom kommunen. Resursfördelningsmodellen är en princip för hur förvaltningarnas budgetar ska räknas upp utifrån volymförändringar. Genom budgeten omsätts de politiska prioriteringarna till ramar för de olika nämndernas verksamhet. I verksamhetsplaner och internbudgetar anger nämnderna hur de ska fullgöra sin verksamhet och uppfylla målen under det kommande året. Nämnderna har ett ansvar att hantera förändringar inom ram.

Målstyrningen beskriver kommunens målhierarki, det vill säga på vilken nivå i organisationen som olika typer av mål fastställs. I Lund använder vi en horisontell styrning där varje nivå i organisationen skapar sina egna mål utifrån den inriktning som satts av nivån ”ovanför”. Kommunfullmäktige fastställer ekonomi- och verksamhetsplan med mål. De fastställer också kommunövergripande program och planer som innehåller mål som nämnderna ska arbeta med. Fullmäktige har även möjlighet att ge särskilda uppdrag direkt till en nämnd eller styrelse. Nämnder och styrelser beslutar om sina utvecklingsmål i sina verksamhetsplaner och definierar själva vilka områden de vill prioritera för utveckling. Nämnderna ska förhålla sig till de gemensamma målen från kommunfullmäktige och besluta om utvecklingsmål som ska bidra till den gemensamma utvecklingen.

Kvalitetsstyrningen utgår från krav enligt speciallagstiftning samt från den självklara utgångspunkten att sätta de som kommunen är till för i centrum. Inom kvalitetsstyrningen väljs faktorer ut som är kritiska för att verksamheten ska kunna leverera en god kvalitet. Dessa mäts sedan genom indikatorer som följs upp, analyseras, utvärderas och sedan används för att styra verksamheterna mot en god kvalitet.

Det som i Lunds kommuns styrmodell beskrivs som *Verksamhetens basuppdrag* består av nämndens uppdrag enligt det av kommunfullmäktige beslutade reglementet och av de lagar och förordningar som styr nämnden. Kommunens reglementen styr det politiska ansvaret. De innehåller både gemensamma bestämmelser som gäller för samtliga styrelser och nämnder samt beskriver vilket specifikt ansvar varje enskild styrelse/nämnd har.

Kommunens vision och förhållningsätt

Lunds vision

Lund skapar framtiden – med kunskap, innovation och öppenhet

I Lund har kunskap förändrat världen i mer än 1000 år. Nytänkande och problemlösande ligger i vår natur. Vi hämtar kraft i historien för att tillsammans med andra skapa framtiden.

Lund är en plats där du kan vara dig själv, där du vill bo, utvecklas och bidra till framtiden. Här finns en unik kunskapskultur där olikheter berikar. Vi vågar tänka stort och visa handlingskraft. Genom öppenhet och tillit till varandra låter vi idéerna växa till hållbara lösningar på dagens och morgondagens utmaningar.

Tillsammans kan vi mötas, skratta och lösa världsproblem. Genom att visa vägen och inspirera andra visar vi att Lund är ett levande och ledande kunskapscentrum som gör skillnad. Då, nu och i framtiden. Här och i världen.

Lunds förhållningsätt

Lyssna

Vi lyssnar och tar till oss kunskap som finns i Lund och i världen utanför. Öppenheten gör att vi får nya perspektiv, odlar innovationer, idéer och en stark demokrati.

Lära

Vi lär genom att lyssna, men också genom att vara nyfikna och skapa. Vårt lärande driver utvecklingen och i en värld som är i ständig förändring bjuder vi in, testar nya tankar och lösningar och följer goda exempel.

Leda

Vi leder och vi visar mod och handlingskraft; vi genomför förändringar och tar initiativ. Vi verkar tillsammans med andra och drar nytta av varandras kompetenser, erfarenheter och våra olika uppdrag och roller. Tillsammans åstadkommer vi mer.

Basuppdrag

Vård- och omsorgsnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter avseende äldre personer, personer med funktionsnedsättning och personer i behov av hälso- och sjukvård i hemmet. Uppdraget framgår av *Reglemente för Vård- och omsorgsnämnden*.

Nämnden ansvarar för boende, service och insatser i enlighet med socialtjänstlagen (SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt insatser utifrån socialförsäkringsbalken gällande assistansersättning.

Ansvarsområdet omfattar korttidstillsyn för skolungdom över 12 år enligt LSS till vissa funktionshindrade samt viss rehabilitering/habilitering och hjälpmedel utifrån överenskommelse med Region Skåne.

Uppdraget omfattar också att lämna information och stöd till personer som vårdar eller stödjer närstående som är långvarigt sjuka eller är äldre och/eller har funktionsnedsättning.

Uppdraget innebär stöd, service och omvårdnad dygnet runt årets alla dagar.

Det finns ett ansvar utifrån reglementet för att anordna förebyggande verksamhet och att bedriva lunchrestauranger som subventionerar lunch för invånare över 65 år.

Nämnden ansvarar även för bostadsanpassningsbidrag samt vissa andra bidrag och subventioner inom ansvarsområdet. Ansvaret omfattar också att utarbeta förslag till planer/handlingsplaner och för att utarbeta förslag till taxor inom nämndens ansvarsområde.

Till stora delar styrs basuppdraget av lagar och regleringar vilket har stor påverkan vid förändringar.

VERKSAMHETENS OMFATTNING

Verksamhetstal per oktober 2021 och 2022, dec 2023	2021	2022	2023	+/-
Hemvården				
Antal personer med beviljad hemtjänst - exkl personer med enbart trygghetslarm	1 622	1 705	1 774	69
Antal beslutade hemtjänsttimmar	76 595	80 515	77 724	-2 791
Särskilt boenden, antal lägenheter i budgeten (exkl. korttidslägenheter och växelvårdsplatser)				
Antal lägenheter i särskilt boende	755	755	831	76
varav - intern regi i 15 boenden för äldre	581	578	679	101
varav - extern regi i 4 boenden för äldre	174	174	174	0
Antal personer i enskilt vårdhem i annan kommun	2	3	6	3
Verksamhetstal per oktober 2021 och 2022	2021	2022	2023	+/-
Antal personer som bor i bostad med särskild service, LSS 9:8 och 9:9	350	364	372	8

Verksamhetstal per oktober 2021 och 2022, dec 2023	2021	2022	2023	+/-
Antal personer med beslut om daglig verksamhet	451	463	489	26
Antal personer med beslut om personlig assistans enligt LSS och SFB	207	199	201	2

Förutsättningar och utvecklingsbehov

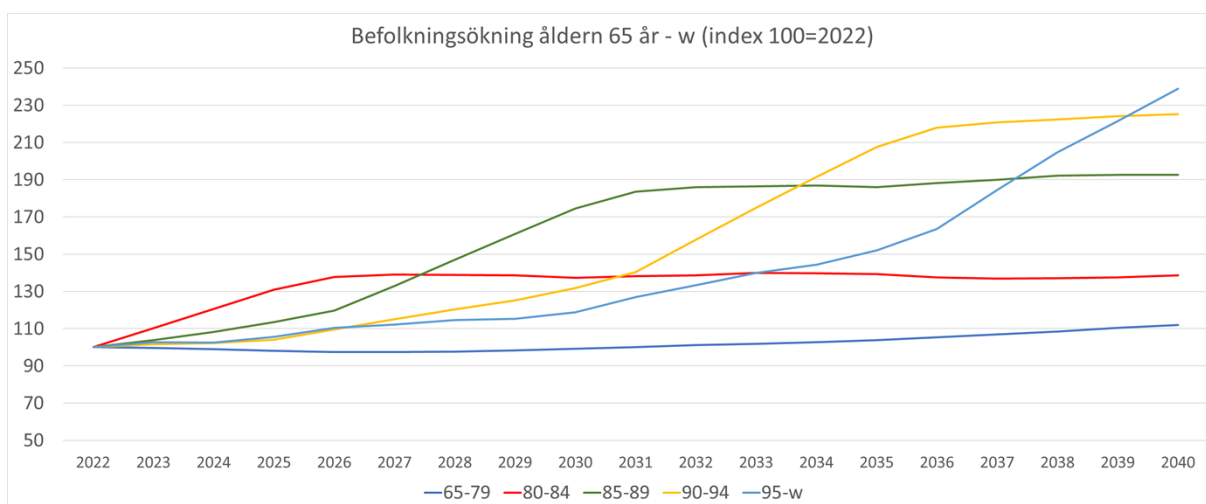
Verksamheten som pågår dygnet runt och årets alla dagar är väl utvecklad och generellt sett är brukarna sammantaget nöjda med de insatser som erbjuds.

Verksamhet bedrivs i både intern och extern regi inom hemvård, daglig verksamhet, särskilt boende för äldre, serviceboende LSS och personlig assistans. Det finns ett brett utbud av inriktning och utförare inom vissa områden.

Nämnden har 2024 förutsättningar att fullfölja och utveckla sitt uppdrag. Bedömningen är dock att för att leva upp till nämndens ekonomiska ansvar kommer det krävas åtgärder, prioriteringar och politiska beslut för budget i balans. Ekonomiska resurser fördelas till nämnden utifrån en ersättningsmodell som till viss del påverkas av befolkningsprognosen och befolkningsutvecklingen. Kommunfullmäktige har beslutat att nämnden 2024 inte får full kompensation för volymökningar kopplat till demografi vilket innebär behov av effektiviseringar. De ekonomiska förutsättningarna påverkas också av beslut om statsbidrag som kan vara svåra att förutse men som ofta påverkar verksamheten mer kortsiktigt. Resursbedömningen har även osäkerhetsfaktorer såsom ökade pensionskostnader, inflation, prisökningar och lönerörelse.

Några särskilda utmaningar att hantera i EVP 2024–2026 och på längre sikt är;

Befolkningsökningen

(Kommentar till tabellen - Prognosens index 2022=100)

Tabellen visar en positiv utvecklingskurva för grupperna 80 år och äldre. Hälsfaktorer som bättre folkhälsa, högre utbildningsnivå, bättre arbetsvillkor och framgångsrik medicinsk forskning påverkar utvecklingen mot att fler blir äldre.

Den omfattande demografiska utmaningen i kombination med hårdare konkurrens om kompetensen. Kommuninvånare i åldersgrupperna 85 år och äldre, inom vilka det största omsorgsbehovet finns, ökar markant. Detta samtidigt som svårigheten ökar att rekrytera medarbetare med formell och reell kompetens får konsekvenser i verksamheten. För att klara kompetensutmaningen behöver förvaltningens arbete med att förändra och effektivisera arbetssätten fortsätta. En del i detta arbete är att genom nya arbetsmetoder använda befintlig kompetens på rätt sätt. Förebyggande arbete måste stärkas för att ge kommuninvånarna fler friska år med

aktivitet, trygghet och bibehållen hälsa och självständighet för att fördröja behovet av vård- och omsorgsinsatser. Digitala verktyg och smarta arbetsätt ska ge stöd i utvecklingen.

Medarbetarna är de absolut viktigaste resurserna i organisationen. Ökande konkurrens om kompetens och hög personalomsättning ställer krav på långsiktigt, hållbart och målmedvetet HR-strategiskt arbete.

Framgångsfaktorn inom HR-området för att förvaltningen ska kunna genomföra sitt uppdrag och uppnå målen är att vara en modern och attraktiv arbetsgivare. Det strategiska arbetet utgår från ARUBA-modellen (attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla). Genom stolta medarbetare som trivs, lyckas verksamheten attrahera nya kandidater. Under 2024 kommer förvaltningen exempelvis vidareutveckla arbetet med vård- och omsorgsambassadörerna, genomlysa timanställningsprocessen samt införa kontinuerlig mätning och utvärdering av kandidaters- och rekryterande chefers nöjdhet. Utvecklingsinsatser fortsätter att vidtas, både riktat mot chefer och medarbetare. Exempelvis fortsätter insatser inom ramen för äldreomsorgsflytet och utbildning till chefer inom både arbetsrätt och kommunikation. Genom goda organisatoriska förutsättningar för chefer och en god arbetsmiljö med möjlighet till en hållbar arbetsbelastning och återhämtning för alla medarbetare skapas även möjligheter att vara en attraktiv arbetsgivare.

Arbetet dockas samman med förvaltningens verksamhetsutveckling samt Lunds kommuns arbetsgivarpolicy, arbetsmiljöpolicy och arbetsmiljömål. Det aktiva, verksamhetsnära och löpande HR-arbetet styrs även av kommunens vision, förhållningssätt och mål.

De ovanstående två utmaningarna med befolkningsutvecklingen och konkurrensen om arbetskraften bildar tillsammans en särskilt utmanande multiplikator då det tidsmässigt sammanfaller och leder till en dubbel påfrestning inom verksamhetsområdet.

Nettokostnadsavvikelser, det vill säga att kostnaderna inom vissa områden är högre än statistiskt förväntat utifrån kommunens struktur. De

nettokostnadsavvikelser som syns i nationell statistik inom vissa områden har analyserats och analysarbete pågår kontinuerligt i organisationen liksom fortsatta anpassningar av kostnadsbilden. Nämnden ska bedriva en effektiv organisation som ger mesta möjliga värde till minsta möjliga kostnad utifrån den ambition och omfattning av uppdraget som politiken har beslutat i Lund. En hög nettokostnadsavvikelse kan vara en indikator på hög politisk ambitionsnivå.

Nära vård. Utifrån överenskommelsen mellan Skånes kommuner och Region Skåne inom ramen för *Vårdsamverkan Skåne 2022 – 2025* har det tecknats en aktivitets- och tidsplan med bland annat fokus på det *Personcentrerade arbetet* (Möt personen där den är), *Förebyggande och hälsofrämjande insatser*, *Rehabilitering*, *Kompetenssamverkan* och *Gemensamma digitala lösningar*. Omställningen innebär att kommun och region samskapar med invånare och flyttar fokus till att arbeta mera personcentrerat, sammanhållet, proaktivt och hälsofrämjande. Det krävs gemensam verksamhetsutveckling med målet att tillsammans driva och utveckla arbetet. Särskilda resurser riktas i organisationen för det gemensamma utvecklingsarbetet.

Civil beredskap. Vid samhällsstörningar eller kris är det en utmaning att upprätthålla verksamheten. Många kommuninvånare är beroende av vård och omsorg för sin dagliga livsföring. Det behövs ökad samverkan och samordning mellan lokal, regional och

nationell nivå. Förvaltningen är beroende av kommunövergripande beredskapsarbete för att kunna säkerställa vård och omsorg vid större samhällsstörningar, höjd beredskap eller krig. Det krävs gemensam beredskapsplanering för t.ex. el/vatten, personal, livsmedel, drivmedel och evakueringar. Arbetet är pågående och behöver fortsätta i ökad takt 2024.

Omvärldsanalyser visar på en utmanande och osäker omvärld som bidrar till högre kostnader, mer komplexa samhällsproblem och behov liksom stigande förväntningar och krav på välfärden. En kontinuerlig omvärldsanalys och ett långsiktigt arbete krävs för att möta utmaningarna.

Strategiskt prioriterade områden har fastställts och det pågår utvecklingsarbete inom dessa för att säkerställa verksamheten inför de framtida utmaningarna och kunna möta kommuninnevärnarnas behov:

- Förebyggande insatser
- Rehabilitering/Habilitering
- Välfärdsteknik
- Samarbete civilsamhället
- Alternativa boendeformer
- Modern och attraktiv arbetsgivare
- Nära vård

Utvecklingsarbetet inom de strategiskt prioriterade områdena måste fortlöpa, det krävs effektiva arbetssätt och en framgångsrik implementering. Sveriges kommuner och regioners (SKR) rapport – *Leva livet ut! -Hälsa, vård och omsorg till äldre*, som publicerades hösten 2022 ger stöd till nämndens satsning på de strategiskt prioriterade områdena.

Förslag i den tidigare föreslagna Äldreomsorgslagen. Regeringen har inte för avsikt att föreslå en äldreomsorgslag och äldreomsorgen kommer även fortsatt att i huvudsak regleras i socialtjänstlagen. Beredningen av de enskilda föreslagna bestämmelserna i den föreslagna äldreomsorgslagen fortsätter i regeringskansliet. Detsamma gäller de förslag i samma betänkande som rör hälso- och sjukvården. Det är enligt Socialdepartementet inte möjligt att ange någon tidplan för arbetet. Det är svårt att förutse vilka krav som slutligen kan komma att ställas på kommunen och vad dessa kan innebära.

En ny socialtjänstlag är aviserad att införas under 2025. Den nya socialtjänstlagen ska presenteras under 2024 och det är svårt att förutse vilka förändringar den nya lagen slutligen kan komma att innebära för kommunen.

Statligt huvudmannaskap för personlig assistans (SOU 2023:9) föreslås från den 1 januari 2026. Det är svårt att förutse vilka förändringar detta slutligen kan komma att innebära för kommunen.

Kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktige fattar genom antagandet av ekonomi- och verksamhetsplan (EVP) beslut om mål som ska sätta en riktning för och genomsyra alla kommunens och de kommunala bolagens verksamheter. I EVP 2024-2026 beslutades om följande fyra mål:

1. En tillitsbaserad styrning och ledning
2. Sveriges tryggaste kommun
3. Fler Lundabor i arbete
4. Klimatneutralitet 2030

Utifrån de kommunfullmäktigemål som definieras i EVP 2024-2026 har nämnder och verksamheter fattat beslut om egna utvecklings- eller verksamhetsmål samt egna aktiviteter för att bidra till gällande mål.

Mål 1: En tillitsbaserad styrning och ledning

Lund ska inta en nationellt ledande position vad gäller tillitsbaserad styrning. Beslutsfattandet ska ske på rätt nivå och präglas av förankring, evidens och "best practice".

Vård- och omsorgsnämndens arbete för en tillitsbaserad styrning och ledning

Det finns inom organisationens olika områden pågående arbeten utifrån en tillitsbaserad styrning och ledning. Kommunfullmäktiges mål förutsätts innebära ett kommunövergripande samlat grepp om Lunds gemensamma arbete.

Särskilda uppdrag

I tabellen nedan visas de särskilda uppdrag som nämnden fått av kommunfullmäktige inom målområdet *En tillitsbaserad styrning och ledning*. I en del fall har flera nämnder fått uppdrag gemensamt. Om så är fallet framgår vilka nämnder som är ansvariga under "Ansvarig nämnd". Fältet "Ursprung" anger från vilken ekonomi- och verksamhetsplan uppdraget ursprungligen kommer.

Särskilda uppdrag		
Revidera "hälsosamma scheman" inom omsorgen <i>Den införda modellen "hälsosamma scheman" ska revideras för att skapa en bättre arbetsmiljö för de som arbetar i omsorgen. Detta ska ske i samarbete med berörda fackliga organisationer.</i>	Ansvarig nämnd Vård- och omsorgsnämnden Ursprung EVP 2023-2025	Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KF

Insatser som bidrar till målområdet

Förvaltningens arbete med att utveckla den tillitsbaserade styrningen och ledningen ska under året planeras och anpassas utifrån kommunövergripande anvisningar och insatser samt organisationens varierande förutsättningar och behov. Utvecklingsarbetet har ett långsiktigt perspektiv. Förvaltningen följer nära det arbete som sker i kommunstyrelsens tillsatta tillitsberedning.

Som ett led i det fortsatta arbetet i förvaltningen har vård- och omsorgsdirektören gett stabsledning och myndighetschef två olika uppdrag;

- I samarbete med verksamhetscheferna ta fram en dialogmodell för

verksamhetsuppföljning. Fokus ska vara hur resultaten har inneburit en positiv förändring för kommuninvånarna.

- I samarbete med verksamhetscheferna genomföra en översyn av förvaltningsövergripande forum och rapporter. Vilka forum behöver vi? Vilka kan vi slå ihop? Vilka rapporter behöver vi? Vilka kan vi slå ihop?

Målet är att den första dialogen ska kunna genomföras i maj.

Som ytterligare ett led i det fortsatta arbetet i förvaltningen har vård- och omsorgsdirektören gett myndighetschef uppdrag att ta fram en modell för forum för dialog utifrån förvaltningens utmaningar att hantera i EVP 2024-2026 samt kommunfullmäktiges mål. Målgruppen för dialogen är medarbetare men även medborgare.

Mål 2: Sveriges tryggaste kommun

Lunds kommun ska fortsatt vara i topp när tryggheten i Sveriges kommuner rankas. Därför behöver åtgärder för att stärka den upplevda tryggheten, att arbeta målinriktat med tidiga, förebyggande insatser och att förhindra och förebygga brott genomföras.

Vård- och omsorgsnämndens arbete för Sveriges tryggaste kommun

Utifrån nämndens basuppdrag att bedriva vård- och omsorg fokuseras arbetet på individens behov och upplevelse av trygghet genom de individuella målen, de individuellt utformade insatserna samt en trygg och säker verksamhet.

Ett viktigt fokus är individens behov och upplevelse av trygghet. Trygghet kan skapa självständighet och minska eller skjuta upp behoven av insatser.

Kommunen ska i samverkan med andra aktörer som exempelvis Region Skåne både kort- och långsiktigt säkra leveransen av insatser.

Särskilda uppdrag

I tabellen nedan visas de särskilda uppdrag som nämnden fått av kommunfullmäktige inom målområdet *Sveriges tryggaste kommun*. I en del fall har flera nämnder fått uppdrag gemensamt. Om så är fallet framgår vilka nämnder som är ansvariga under "Ansvarig nämnd". Fältet "Ursprung" anger från vilken ekonomi- och verksamhetsplan uppdraget ursprungligen kommer.

Särskilda uppdrag		
Förebyggande trygghetsinsats för äldre <i>Lunds kommun ska erbjuda förebyggande hembesök till personer över 75 år för att säkra hemmet från brott och brand. Ett särskilt arbete ska göras tillsammans med räddningstjänsten för att möjliggöra mer brandsäkra hem.</i>	Ansvarig nämnd Vård- och omsorgsnämnden Ursprung EVP 2024-2026	Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KF
Förebyggande trygghetsinsats för personer med funktionsnedsättningar <i>Lunds kommun ska erbjuda förebyggande hembesök till personer med funktionsnedsättningar för att säkra hemmet från brott och brand. Ett särskilt arbete ska göras tillsammans med räddningstjänsten för att möjliggöra mer brandsäkra hem.</i>	Ansvarig nämnd Vård- och omsorgsnämnden Ursprung EVP 2024-2026	Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KF

Särskilda uppdrag		
<p>Motverka ensamhet hos äldre Redan idag genomförs olika insatser för att motverka ensamhet. Detta uppdrag innebär att nämnden får att prioritera på vilket sätt uppgiften bäst löses, resursförstärkning i befintliga satsningar eller ett nytt parallellt grepp mot ensamheten. (Finansiering)</p>	<p>Ansvarig nämnd Vård- och omsorgsnämnden Ursprung EVP 2023-2025</p>	<p>Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KF</p>

Nämndens utvecklingsmål

Utifrån KF-målet "Sveriges tryggaste kommun" har nämnden fattat beslut om följande utvecklingsmål.

Det förebyggande och rehabiliterande/habiliterande arbetet ska utvecklas med inriktning mot ökad självständighet och fördröja behovet av vård- och omsorgsinsatser.

Förebyggande insatser och Rehabilitering/Habilitering är några av de strategiska utvecklingsområden som är viktiga för att säkra en god livskvalitet och fördröja behovet av vård- och omsorgsinsatser.

Brukarens/patientens behov och förutsättningar ska stå i fokus och de individuella resurserna ska tas tillvara och utvecklas för att möjliggöra eller öka individens trygghet och självständighet.

Samverkan med Region Skåne ska stärkas inom området och inom ramen för Nära vård.

De digitala insatser som erbjuds ska bibehålla eller öka brukarens upplevda trygghet och självständighet.

Välfärdsteknik, digitala tjänster och smarta arbetssätt är strategiskt viktigt för att säkra utvecklingen av god kvalitet och höja effektiviteten i den framtida vård och omsorgen. Kvalitet och mervärde utifrån ett brukar- och medborgarperspektiv ska stå i fokus.

De insatser som erbjuds genom digital teknik ska främst möjliggöra ökad frihet, trygghet, självständighet och delaktighet för brukaren. Införande av digital teknik nyttorealiserar och förvaltningen har tagit fram en Digital roadmap med handlingsplan för välfärdsteknologi. Utveckling av digitala insatser som ger störst nytta för nämndens utmaningar ska prioriteras.

Samarbetet med civilsamhället ska utvecklas

Policy för hållbar utveckling, som antogs av kommunfullmäktige i augusti 2020, anger hur Lunds kommun förhåller sig till de globala målen Agenda 2030. Policyn blir verklig genom bland annat Program för social hållbarhet 2020-2030.

I Program för social hållbarhet finns det mål och delmål inom sex prioriterade områden som Demokrati, Utbildning och lärande, Levnadsvanor, Arbete och sysselsättning, Boende och närmiljö samt Jämställdhet. Programmet ska skapa jämlika livsvillkor och förverkliga mänskliga rättigheter för alla som bor och verkar i Lund.

Vård- och omsorgsnämndens basuppdrag ligger inom det sociala området.

Genom att bjuda in till en ökad samverkan med civilsamhället skapas möjlighet till utbyte av erfarenheter, kunskaper och engagemang från enskilda som kan leda till kvalitetsvinster och ömsesidiga hälsovinster som gör skillnad.

Civilsamhället omfattar exempelvis föreningar, organisationer, trossamfund och nätverk. Ett exempel är Frivilligkraft som är en förmedling för stödsökande och volontärer som samordnas av Lunds kommun.

Insatser för att främja fysisk och psykisk hälsa och motverka ofrivillig ensamhet genom fysiska och sociala aktiviteter prioriteras. Insatser och aktiviteter ska med fördel planeras generationsöverskridande.

Indikatorer

I tabellen nedan visas ett urval av de indikatorer som förvaltningen avser använda vid analys av måluppfyllelse.

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024
Det förebyggande och rehabiliterande/habiliterande arbetet ska utvecklas med inriktning mot ökad självständighet och fördröja behovet av vård- och omsorgsinsatser.	Förvaltningen ska på enhets- och verksamhetsnivå redovisa genomförda insatser för ökad självständighet och fördröja behovet av vård- och omsorgsinsatser.				100 %
De digitala insatser som erbjuds ska bibehålla eller öka brukarens upplevda trygghet och självständighet.	Brukare med en digital insats upplever att insatsen bibehåller eller ökar tryggheten.		96 %	97 %	97 %
	Brukare med en digital insats upplever att insatsen bibehåller eller ökar självständigheten.		91 %	92 %	93 %
Samarbetet med civilsamhället ska utvecklas	Antal påbörjade uppdrag inom Frivilligkraft ska öka.			114	126
	Förvaltningen ska ta fram en modell för ökat samarbete med civilsamhället.				100%

Insatser som bidrar till målområdet

Det förebyggande arbetet i form av öppen verksamhet ska fortsätta utvecklas och exempelvis Träffpunktsverksamheten och trygghetsskapande insatser ska prioriteras.

Trygghets- och säkerhetsförebyggande insatser prioriteras och utvecklas vidare. Vålfärdsbrott ska förebyggas genom samverkan i säkerhetsförebyggande frågor både kommunövergripande och med andra myndigheter. Att trygga brukarna är prioriterat i kontakten med verksamheten genom bland annat fortsatt säker lås- och nyckelhantering, digitala medicinskåp samt att utdrag ur belastningsregistret begärs vid nyanställning.

Arbetsmetoder enligt de nationella kvalitetsregistren Senior Alert och BPSD ska fortsätta att implementeras och användas i det förebyggande arbetet i det brukar-/patientnära arbetet.

Digitala insatser - Arbetet med vidareutveckling av välfärdsteknik, digitala tjänster och

trygghetsskapande teknik ska fortsätta med en framgångsrik implementering av välfärdsteknik och smarta arbetssätt. Digitala insatser har fokus på brukarens/patientens behov, trygghet och självständighet. Digital teknik kan också ha ett bredare organisatoriskt perspektiv. En digital utförare utvecklas.

En aktivitetsplan för Nära vård ska utarbetas utifrån den överenskommelse om en aktivitets- och tidsplan som tecknats mellan Skånes kommuner och Region Skåne inom ramen för Vårdsamverkan Skåne 2022 - 2025. Arbetet i Lokal samverkansgrupp Nära vård samt därtill påbörjade projekt fortsätter under 2024.

Områden från program för social hållbarhet, som vård- och omsorgsnämndens arbete främst kommer att rikta in sig på under året är:

- öka antalet samverkansinitiativ med idéburen sektor,
- främja både fysisk och psykisk hälsa är fysiska och sociala aktiviteter samt att motverka ofrivillig ensamhet samt
- arbeta förebyggande mot våld i nära relation.

Mål 3: Fler Lundabor i arbete

Varje Lundabo ska få känna gemenskap med andra, ta eget ansvar och uppleva självständighet. Ett arbete eller annan meningsfull sysselsättning är av största vikt för varje människa. Lunds kommun ska därför ha höga ambitioner och utveckla den samlade arbetsmarknads- och näringslivspolitik. Detta arbete ska ske i nära samverkan med lokala aktörer.

Vård- och omsorgsnämndens arbete för fler Lundabor i arbete

Utvecklingen av teknik, nya arbetssätt, personalresurser och ekonomiska förutsättningar behöver följas, planer utformas och aktiviteter genomföras för att säkra att det finns tillgång till rätt kompetens. Det behövs både lång- och kortsiktig kunskap om vilken kompetens som är relevant och ett aktivt arbete för att möta de behov som finns.

Det behövs utveckling och i vissa fall omvärdering av vilken kompetens som utför vilka uppgifter då tillgången på vissa kompetenser är begränsade.

Det finns en stor utmaning och potential i den internationalisering som verksamheten står inför. Arbetet med att tillvarata och utveckla kompetenser kräver bland annat utbildningsinsatser men kan samtidigt vara en del av lösningen på den stora kompetensförsörjningsutmaningen.

Internationalisering kräver insatser såsom språkutbildning och validering.

För uppdraget krävs både fler Lundabor i arbete och en inpendling av medarbetare.

Nämndens utvecklingsmål

Utifrån KF-målet "Fler Lundabor i arbete" har nämnden fattat beslut om följande utvecklingsmål.

En modern och attraktiv arbetsgivare för fler lundabor i arbete

Ökande konkurrens om kompetens och en hög personalomsättning ställer krav på långsiktigt, hållbart och målmedvetet HR-strategiskt arbete.

Framgångsfaktorn inom HR-området för att förvaltningen ska kunna genomföra sitt uppdrag och uppnå målet är att vara en modern och attraktiv arbetsgivare.

Det strategiska arbetet utgår från ARUBA-modellen (attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla). Arbetet dockas samman med förvaltningens verksamhetsutveckling samt Lunds kommuns arbetsgivarpolicy och arbetsmiljöpolicy. Det aktiva, verksamhetsnära och löpande HR-arbetet styrs även av kommunens vision, förhållningssätt och mål.

Indikatorer

I tabellen nedan visas ett urval av de indikatorer som förvaltningen avser använda vid analys av måluppfyllelse.

Nämndens utvecklingsmål	Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024
En modern och attraktiv arbetsgivare för fler lundabor i arbete	Antalet praktikplatser för deltagare från Kompetenstrappan inom vård- och omsorgsförvaltningen ska öka.			61	70

Insatser som bidrar till målområdet

Under år 2024 ska nämndens arbete främst rikta in sig på;

Att fortsätta utveckla och implementera kompetenstrappan samt utveckla servicetjänster i samarbete med arbetsmarknads- och socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Servicetjänster kan bland annat innebära städning, tvätt, matlagning, hjälpmedelshantering.

Kompetenstrappan är en del i ett FINSAM projekt som riktar sin mot personer som står utanför arbetsmarknaden och omfattar kompetensinventering och kompetensutveckling för att möjliggöra en anställningsbarhet inom vård och omsorg.

Mål 4: Klimatneutralitet 2030

Lund ska vara Sveriges ledande kommun i omställningen för klimatneutralitet och en internationell förebild. De ambitiöst satta målen ska nås genom en handlingskraftig klimatpolitik och samarbete med näringsliv, akademi och idéburen sektor. För lundaborna ska det vara lätt att göra rätt vad gäller att ta ansvar för klimat och miljö.

Vård- och omsorgsnämndens arbete för klimatneutralitet 2030

Vård- och omsorgsförvaltningen behöver samarbeta med andra förvaltningar och organisationer för att begränsa klimatpåverkan för en långsiktigt hållbar utveckling.

Lunds policy för hållbar utveckling anger hur kommunen förhåller sig till de globala målen Agenda 2030. Policyn blir verklighet genom bland annat Program för ekologisk hållbar utveckling 2021-2030 (LundaEko), som revideras under året. LundaEko syftar till att skapa ett resurseffektivt samhälle där ekosystemen och dess funktioner

långsiktigt bibehålls och planetens gränser inte överskrids.

Vård- och omsorgsförvaltningen kan bland annat bidra med att minska klimatavtrycket genom att minimera verksamhetsavfallet, minska livsmedelskonsumtionens klimatpåverkan samt minimera antalet transporter som behöver ske med fossila bränslen.

Insatser som bidrar till målområdet

Vård och omsorgsförvaltningen ska under året arbeta för:

- att samtliga livsmedel ska ha minsta möjliga klimat- och miljöpåverkan och att mängden matsvinn ska årligen minska,
- att mängden verksamhetsavfall ska minska markant samt
- att utsläpp av växthusgaser ska minska.

Uppdrag

Särskilda uppdrag

EVP 2024-2026 innehåller särskilda uppdrag som kommunfullmäktige ger åt en eller flera nämnder. Tabellen nedan visar de särskilda uppdrag som nämnden fått av kommunfullmäktige, som inte är relaterade till något av kommunfullmäktiges mål (uppdragen som relaterar till målen finns under respektive mål ovan). I en del fall riktar sig de särskilda uppdragen till mer än en nämnd, detta framgår i förekommande fall under "Ansvarig nämnd". Fältet "Ursprung" anger från vilken ekonomi- och verksamhetsplan uppdraget ursprungligen kommer.

Särskilda uppdrag		
Avskaffa hjälpmedelsavgifterna <i>Avveckling finansieras för förväntade glapp mellan administrativ kostnad och intäkter. I uppdraget ingår det att vård- och omsorgsnämnden ska på annat sätt lösa att hjälpmedel kommer i återbruk när behovet inte längre kvarstår hos den som först fått det.</i>	Ansvarig nämnd Vård- och omsorgsnämnden Ursprung EVP 2023-2025	Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KF
Lönesatsning inom äldreomsorg och LSS <i>Genomföra en särskild lönesatsning riktad mot undersköterskor och stödassistenter som går utöver den ordinarie lönerevisionen.</i>	Ansvarig nämnd Vård- och omsorgsnämnden Ursprung EVP 2024-2026	Slutdatum 2024-12-31 Beslutad av: KF

Från och med den 1 oktober 2023 är hjälpmedelsavgifterna, som omfattade både abonnemangsavgift och hämtningsavgift, borttagna.

I uppdraget har det också ingått att säkerställa att hjälpmedel kommer i återbruk när behovet inte längre kvarstår hos den som först fått det. Kontroller mot kommunens invånarregister genomförs numera månadsvis för att säkerställa att eventuella hjälpmedel återlämnats efter ett dödsfall eller när en person flyttat ifrån kommunen, vilket är de vanligaste orsakerna till att hjälpmedel inte längre behövs. Det särskilda uppdraget anses därmed vara slutfört.

Uppdrag från styrande dokument

Utöver de uppdrag som nämnderna får via ekonomi- och verksamhetsplanen, finns kompletterande styrande dokument (policys, program, planer osv) inom vissa områden. I listan nedan syns de uppdrag från styrande dokument som nämnden avser fokusera på under året. Av listan framgår även från vilket styrande dokument uppdraget kommer.

Uppdrag		
Åtgärd 1.1 Effektiv fordonsanvändning. Lunds kommun bedriver ett kontinuerligt arbete för att säkerställa att belägningsgraden av kommunens fordon är god samt att dessa inte används i onödan.	Ursprung Energiplan för Lunds kommun 2019-2026	Slutdatum 2026-12-31 Beslutad av: KF
Åtgärd 1.3 Lätta fordon Lunds kommuns förvaltningar införskaffar genom Servicenämnden fordon så att fossilbränslefrihet, energieffektivitet och förbättrad luftkvalitet nås. Detta innebär att el och biogas prioriteras framför andra drivmedel vid inköp av lätta motorfordon. Bolagen införskaffar lätta fordon enligt samma principer.	Ursprung Energiplan för Lunds kommun 2019-2026	Slutdatum 2026-12-31 Beslutad av: KF

Uppdrag		
<p>1.2. Mängden matsvinn ska årligen minska Mängden matsvinn ska årligen minska. Inom kommunala verksamheter där tillagningskök, mot-tagningskök eller personalmatsal där matsvinn kan förekomma ska det tas fram en rutin för hur mats-vinnet inom respektive arbetsplats kan minskas. Kommunen ska samverka för att motverka matsvinn som uppstår i utomkommunala verksamheter. Ansvarig: Servicenämnden ansvarar för matsvinn som uppstår i skolköken, Vård- och omsorgsnämnden samt Socialnämnden ansvarar för matsvinn som uppstår i vårdboenden och särskilda boenden. Renhållningsstyrelsen ansvarar för matsvinn som uppstår i hushållsavfallet. Respektive nämnd ansvarar för att ta fram aktiviteter för att motverka matsvinn där det förekommer (caféverksamheter och personalmatsalar). Samordningsansvarig: Kommunstyrelsen</p>	<p>Ursprung Lunds kommuns avfallsplan, för en hållbar resurshantering, 2022-2026</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31 Beslutad av: KF</p>
<p>1.3. Alla förvaltningar och bolag har ett stort ansvar för att öka kunskapen om avfallsminimering Alla förvaltningar och bolag har ett stort ansvar för att öka kunskapen om avfallsminimering hos invånare och företagare. Ansvarig: Varje nämnd och bolag ansvarar för att inom sitt verksamhets-område ta fram aktiviteter och åtgärder riktade mot kommunens invånare och verksamheter för att öka kunskapen om avfallsminimering</p>	<p>Ursprung Lunds kommuns avfallsplan, för en hållbar resurshantering, 2022-2026</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31 Beslutad av: KF</p>
<p>1.4. Konsumera smartare för att minska uppkomsten av mindre avfall Konsumera smartare för att minska uppkomsten av mindre avfall och sprida kunskap om hur man kan leva avfallssnålt utan att tumma på livskvalitet. Kommunen ska utbilda inköps- och upphandlingsansvariga. Ansvarig: Varje nämnd ansvarar för att ta fram aktiviteter för hur inköp kan genomföras på ett mer avfallssnålt sätt. Utbildning av inköps- och upphandlingsansvariga genomförs. Samordningsansvarig: Kommunstyrelsen. Renhållningsstyrelsen ansvarar för kommunikation till invånare.</p>	<p>Ursprung Lunds kommuns avfallsplan, för en hållbar resurshantering, 2022-2026</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31 Beslutad av: KF</p>
<p>1.6. Återbruka i högre grad och tillgängliggöra material för återbruk Återbruka i högre grad och tillgängliggöra material för återbruk, både inom kommunens verksamheter och för invånare. Ansvarig: Varje nämnd ansvarar för att ta fram aktiviteter för hur återbruk av material kan öka. Samordningsansvarig: Kommunstyrelsen.</p>	<p>Ursprung Lunds kommuns avfallsplan, för en hållbar resurshantering, 2022-2026</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31 Beslutad av: KF</p>
<p>2.3. Planera ändamålsenliga sorteringsmöjligheter i kommunens verksamheter Planera ändamålsenliga sorteringsmöjligheter i kommunens verksamheter. Kommunen ska också utreda vilka sorteringsmöjligheter som finns att tillgå på allmän plats. Ansvarig: Tekniska nämnden för sortering på allmänplats, Servicenämnden för kommunens lokaler samt respektive nämnd och bolag för respektive verksamheter sortering.</p>	<p>Ursprung Lunds kommuns avfallsplan, för en hållbar resurshantering, 2022-2026</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31 Beslutad av: KF</p>
<p>3.1. Papperskorgar och sorteringsmöjligheter 3.1. Papperskorgar ska vara placerade längs torg, gångstråk och i närheten av friluftsområden för att undvika att skräp uppstår. Extra viktiga platser för papperskorgar samt sorteringsmöjligheter är på badplatser, friluftsområden och i samband med inomhus- och utomhusevenemang där många personer vistas. Ansvarig: Tekniska nämnden ansvarar för offentliga platser och respektive nämnd ansvarar för sortering på offentliga platser som ingår i sina verksamhets-områden.</p>	<p>Ursprung Lunds kommuns avfallsplan, för en hållbar resurshantering, 2022-2026</p>	<p>Slutdatum 2026-12-31 Beslutad av: KF</p>
<p>Utarbeta förvaltningsspecifika rutiner/handlingsplaner för hur personal inom de verksamheter som möter medborgare ska agera vid misstanke eller upptäckt. Rutinerna/handlingsplanerna ska även omfatta kontaktvägar till stöd inom kommunen samt andra aktörer som primärvården, Maria Mellersta,</p>	<p>Ursprung Lunds kommuns handlingsplan mot alkohol, narkotika,</p>	<p>Slutdatum 2025-12-31 Beslutad av: KS</p>

Uppdrag		
beroendevården samt polisen.	dopning, tobak och spel om pengar 2023–2025	
1. Sprida riktad information till barn, unga och deras vårdnadshavare Sprida riktad information om våld i ungas relationer och sexuell exploatering till barn, ungas och deras vårdnadshavare.	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
2. Inkludera frågor om våld i kommunens enkäter till barn och unga Inkludera frågor om våld i ungas relationer och hedersrelaterat våld samt sexuell exploatering i samband med relevanta rutinmässiga samtal med och i kommunens enkäter till barn och unga.	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
4. Sprida riktad information om lokalt, regionalt och nationellt stöd Sprida riktad information om lokalt*, regionalt och nationellt stöd och behandling** till personer som är utsatta för eller utövar våld. *Samtalsmottagningen på Kriscentrum i mellersta Skåne samt lokala jourer **Som nationella stödtelefoner	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
6. Sprida kunskap om tecken på våldsutsatthet Sprida kunskap om tecken på våldsutsatthet till medarbetare som i sina verksamheter möter barn och vuxna. Samt ha kunskap om anmälningsplikt, rutiner och ansvarsfördelning. Särskilt uppmärksamma barn som riskerar tvångsäktenskap, uppfostringsresor eller könsstympning.	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
10. Rutiner för säker dokumentation för personer med skyddade personuppgifter Säkerställa att rutiner för säker dokumentation för personer med skyddade personuppgifter finns, följs och uppdateras i alla kommunens verksamheter.	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
12. Tidigt upptäcka barn och vuxna som utsätter andra för våld Tidigt upptäcka barn och vuxna som utsätter andra för våld genom god kännedom om tecken på våldsutövande, hedersförtryck eller köp av sexuella tjänster.	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
13. Uppmärksamma personer i kris eller i konfliktfyllda relationer Uppmärksamma personer i kris eller i konfliktfyllda relationer som har eller riskerar att utveckla ett våldsamt beteende och erbjuda och motivera till stöd och avlastning. Stödet ska vara lättillgängligt samt kunna ges både med och utan krav på bistånd.	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
17. Utveckla arbetet med att flytta den som utövar våld 17. Utveckla arbetet med att flytta den som utövar våld. Det kan handla om sammanboende, medarbetare i samma verksamhet eller elever som går i samma klass. Det ska ske ur ett risk och säkerhetsperspektiv.	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld,	Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF

Uppdrag		
	prostitution och människohandel 2023–2027	
18. Inventera och tillgodose behovet av yrkesspecifika fortbildningsinsatser Inventera och tillgodose behovet av yrkesspecifika fortbildningsinsatser om våld i förvaltningens kompetensutvecklingsplan. I det ingår kännedom om anmälningsplikt, rutiner och ansvarsfördelning samt särskilt sårbara grupper.	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
19. Säkerställa att chefer känner till och använder de rutiner som gäller när medarbetare utsätts för våld Säkerställa att kommunens chefer känner till och använder de rutiner som gäller när det finns en oro för att medarbetare är utsatt för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld, samt att arbeta tillsammans med företagshälsovården så att frågor om våld i nära relationer och hedersrelaterat våld införs i samtal och utredningar.	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
20. Implementera resultaten av projektet Stad för stad Implementera resultaten av projektet Stad för stad. Det ska göras genom att utveckla samverkan med lokala aktörer i arbetet mot köp av sexuella tjänster i Lund genom att kartlägga förekomsten, öka förmågan att upptäcka och arbeta för minskad efterfrågan.	Ursprung Plan mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld, prostitution och människohandel 2023–2027	Slutdatum 2027-12-31 Beslutad av: KF
Parterna ska tillsammans ansvara för kommunikation och information om idéburen sektor Parterna ska tillsammans ansvara för kommunikation och information om idéburen sektor i Lund och därmed verka för att tillgängligheten till föreningslivet ökar.	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse 2021-2030	Slutdatum 2030-12-31 Beslutad av: KS
Samverka för framtagandet av en struktur för krishantering Lunds kommun ska samverka för att en struktur för krishantering tas fram mellan parterna. Idéburen sektor har en central roll för att samhället ska kunna klara av och att möta kriser. Idéburen sektor kan möta människors behov på andra, flexibla och kompletterande sätt än vad den offentliga sektorn kan.	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse 2021-2030	Slutdatum 2030-12-31 Beslutad av: KS
Utveckla en struktur för att erbjuda idéburen sektor tillgång till kommunala lokaler I samverkansplanen för Överenskommelsen finns det beskrivet att Utveckla en struktur och organisation för att erbjuda idéburen sektor tillgång till kommunala lokaler när de inte används för den kommunala verksamheten, samt i övrigt verka för att idéburen sektor har tillgång till ändamålsenliga och funktionella lokaler.	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse 2021-2030	Slutdatum 2030-12-31 Beslutad av: KS
Utveckla metoder och nätverk för dialog och ökat deltagande Lunds kommun ska utveckla metoder och nätverk för dialog och deltagande för att fler invånare i Lund ska få möjlighet att vara med och påverka den lokala demokratin så att de, i förlängningen, kan påverka och förbättra sin egen situation och sina möjligheter. Fokus ska finnas på att nå underrepresenterade grupper som inte deltar i föreningslivet och i det lokala demokratiska samtalet.	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse 2021-2030	Slutdatum 2030-12-31 Beslutad av: KS
Utveckla samverkan för att främja säkerhet och trygghet Lunds kommun ska utveckla samverkan för att främja säkerhet och trygghet i Lund. Parterna ska utveckla och bidra till samverkansinitiativ som är förebyggande för att motverka otrygghet, till exempel alkohol- och drogförebyggande arbete och föräldraskapsstöd. Parterna ska också utveckla, bidra till och stötta det arbete som pågår i Lund kring trygghetsskapande åtgärder till exempel grannsamverkan,	Ursprung Samverkansplan för Lunds överenskommelse 2021-2030	Slutdatum 2030-12-31 Beslutad av: KS

Uppdrag		
trygghetsvandringar, nattvandringar.		
<p>Utveckla samverkan för att öka tillgången till studier eller sysselsättning för grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden</p> <p>Lunds kommun ska utveckla samverkan för att stärka insatser med målsättningen att öka tillgång till studier eller sysselsättning för grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden.</p>	<p>Ursprung</p> <p>Samverkansplan för Lunds överenskommelse 2021-2030</p>	<p>Slutdatum</p> <p>2030-12-31</p> <p>Beslutad av:</p> <p>KS</p>
<p>Utveckla samverkansformer som främjar ett hälsosamt liv för alla. Utveckla samverkansformer mellan parterna som främjar ett hälsosamt liv för alla. Fokus ska finnas på att förebygga ensamhet och psykisk ohälsa.</p> <p>Lunds kommun ska utveckla samverkansformer mellan parterna som främjar ett hälsosamt liv för alla. Fokus ska finnas på att förebygga ensamhet och psykisk ohälsa.</p>	<p>Ursprung</p> <p>Samverkansplan för Lunds överenskommelse 2021-2030</p>	<p>Slutdatum</p> <p>2030-12-31</p> <p>Beslutad av:</p> <p>KS</p>
<p>Utveckla samverkansformer som främjar klimatsmarta lösningar</p> <p>Lunds kommun ska utveckla samverkansformer mellan parterna som främjar klimatsmarta lösningar. Fokus ska finnas på bostäder, stadsodling, konsumtion och resor.</p>	<p>Ursprung</p> <p>Samverkansplan för Lunds överenskommelse 2021-2030</p>	<p>Slutdatum</p> <p>2030-12-31</p> <p>Beslutad av:</p> <p>KS</p>
<p>Utveckla, främja och stärka befintliga hållbarhetsåtaganden</p> <p>Lunds kommun ska utveckla, främja och stärka befintliga hållbarhetsåtaganden som sker i Lund. Parterna ska tillsammans ansvara för kommunikation och information om det arbete och de initiativ som finns kring den miljömässiga dimensionen av hållbarhet för att engagera och tillgängliggöra dessa för fler.</p>	<p>Ursprung</p> <p>Samverkansplan för Lunds överenskommelse 2021-2030</p>	<p>Slutdatum</p> <p>2030-12-31</p> <p>Beslutad av:</p> <p>KS</p>
<p>Utveckla, främja och stärka befintliga hälsofrämjande satsningar</p> <p>Lunds kommun ska utveckla, främja och stärka befintliga hälsofrämjande satsningar som sker i Lund. Parterna ska tillsammans ansvara för kommunikation och information om det arbete och de initiativ som finns kring hälsofrämjande satsningar för att tillgängliggöra dessa för fler.</p>	<p>Ursprung</p> <p>Samverkansplan för Lunds överenskommelse 2021-2030</p>	<p>Slutdatum</p> <p>2030-12-31</p> <p>Beslutad av:</p> <p>KS</p>

Övriga uppdrag

Vård- och omsorgsnämnden och kultur- och fritidsnämnden ska gemensamt under år 2024 bereda en ändring av reglementet med inriktningen att samla föreningsbidragen till kultur- och fritidsnämnden.

Arbetsmiljömål

Bra arbetsmiljö ger förutsättningar att klara den största utmaningen, kompetensförsörjningen.

Under de kommande åren kommer kompetensförsörjningen vara en av de största utmaningarna för landets arbetsgivare. Många undersökningar kring arbetstrivsel visar på att det som medarbetare rankar som avgörande faktorer för att välja och stanna kvar på en arbetsplats är den som har en rimlig arbetsbelastning och bra chefer och kollegor. En viktig strategi i kompetensförsörjningen är därför ett riktat och systematiskt arbetsmiljöarbete med ett jämställdhetsperspektiv.

Arbetsmiljölagstiftningen kräver att alla arbetsgivare sätter mål för arbetsmiljöarbetet. Målen för mandatperioden tar sikte på områden där Lunds kommun har en förbättringspotential. De har beretts i kommunstyrelsens arbetsgivarutskott och samverkats med centrala fackliga parter.

I kommunens ekonomi- och verksamhetsplan (EVP) för 2024–2026 beslutades målen nedan för arbetsmiljöarbetet. Respektive nämnd har formellt ansvar för arbetsmiljön på sin förvaltning och därmed ansvar att utifrån behov och förutsättningar arbeta med arbetsmiljömålen. Kommunkontoret ska, i egenskap av kommunstyrelsens förvaltning, dessutom leda, samordna och följa upp kommunens arbete med att nå upp till arbetsmiljömålen. Likaså leda och samordna arbetet med att genomföra de aktiviteter som anges under respektive mål.

1. Sänk sjukfrånvaron

Sänkt sjukfrånvaro har stora positiva effekter för medarbetare, arbetsmiljö, verksamheter och ekonomi. Sjukfrånvaron är betydligt högre i kvinnodominerade yrken än i mansdominerade. En minskning i sjuktal med en procentenhet innebär 170 000 fler arbetstimmar per år.

Kommunövergripande insatser 2024

För att få friskare medarbetare, kontinuitet i verksamheterna, bättre arbetsmiljö och lägre personalkostnader kommer deltagande/arbete tillsammans i processen för sänkt korttidssjukfrånvaro prioriteras under 2024. Likaså att fortsätta arbeta efter den etablerade processen för långtidssjukskrivning och hålla i denna.

Vård- och omsorgsnämnden fortsätter arbetet med att rehabiliteringskoordinator stödjer chefer vars medarbetare varit sjukskrivna ett år eller längre och de chefer vars medarbetare står för den allra högsta korttidssjukfrånvaron i förvaltningen. Arbetet sker i nära och aktivt samarbete med kommunkontoret för att ta del av kommunövergripande satsningar mot korttidssjukfrånvaro.

2. Förbättra chefers förutsättningar

Chefer, och det sätt de utövar sitt ledarskap på, är avgörande för hur verksamheter fungerar och hur medarbetare upplever sin arbetssituation. Att säkerställa rimliga förutsättningar för kommunens chefer att utöva chef- och ledarskap kommer att bidra till en högre kontinuitet, bättre arbetsmiljö och ökad måluppfyllelse.

Kommunövergripande insatser 2024

Detta kopplar an till målet om en tillsatsbaserad styrning och ledning. Det är centralt att

som chef känna trygghet och stöd, att det finns en god arbetsmiljö, att det är lätt att göra rätt och att det finns tid för ledarskap. Därför kommer det under 2024 satsas på paket med stöd och utbildningar för chefer. Dessutom kommer det systematiska arbetsmiljöarbetet att omarbetas, kompletteras och utvecklas. För att även bespara administrativ tid kommer åtgärder som förenklar och sparar tid inom lönehanteringen, och andra HR-system, genomföras under verksamhetsåret.

Vård- och omsorgsnämnden kommer, med start i januari implementera ett förnyat stöd till chefer inom arbetsrättsområdet, genom kortare frukostseminarium. På så vis förväntas en komplettering och aktualisering av kunskaper utifrån chefernas behov, men även en möjlighet till dialog och erfarenhetsutbyte. Likaså kommer stödet till chefer och medarbetare för en mer effektiv internkommunikation vidareutvecklas. Arbetet sker i nära och aktivt samarbete med kommunövergripande satsningar i och med implementeringen av ny service- och kommunikationspolicy för Lunds kommun. Verksamheternas uppdrag att anpassa antalet medarbetare per chef fortsätter.

3. En mer hållbar arbetsbelastning och bättre möjligheter till återhämtning

En mer hållbar arbetsbelastning och bättre möjligheter till återhämtning ger medarbetarna större möjligheter att prestera och bidra till välfungerande verksamheter. Det förebygger även ohälsa och sjukskrivningar. Resultaten i medarbetarenkäten har under flera år visat på att det finns ett arbete att göra kring arbetsbelastning och återhämtning.

Kommunövergripande insatser 2024

Under 2024 kommer gemensamma modeller införas för hur Lunds kommun arbetar med arbetsbelastning/återhämtning på både organisatorisk och individuell nivå.

Framtagande av verktyg, analys, stödmaterial och insatser till chefer som har medarbetare eller enheter med hög belastning. Ambitionen är att detta ska leda till att chefer får systematiskt stöd och hjälp i att motverka ohälsa, bättre arbetsmiljö, positiv påverkan på sjuktal.

Vidare kommer arbetstidsavtal och flexavtal ses över för att säkerställa att det finns verksamhetsanpassade lösningar som minskar stress och administration. Detta kommer leda till avtal som matchar aktuella arbetsformer och tidsbesparing med rätt avtal.

Vård- och omsorgsnämnden kommer under 2024 att fortsatt stödja verksamheten i implementeringen av de förändrade arbetstidsreglerna avseende sammanhängande dygnsvila. Regelbunden vila är enligt forskningen en förutsättning för ett hälsosamt och hållbart arbetsliv, men det är också en viktig förutsättning för att de tjänster som erbjuds kommuninvånarna ska vara trygga, säkra och hålla en hög kvalitet. De nya reglerna förutsätter en effektiv bemanningsplanering.

Kvalitetsarbete

Vid behov av insatser ska brukarens/patientens individuella behov, mål och måluppfyllelse stå i centrum. Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.

Kvaliteten ska vara god och jämn i verksamheterna och alla enheter ska arbeta utifrån uppsatta kvalitetsmål och indikatorer.

Brukarens upplevda kvalitet följs upp på flera olika sätt och resultatet av uppföljningarna analyseras och används för att utveckla verksamheten.

Under 2024 fortsätter implementeringen av ett nytt verksamhetssystem vilket ytterligare kommer att förbättra förutsättningarna för uppföljningar och systematiskt förbättringsarbete.

Verksamhetsmål och följande indikatorer

Verksamhetsmål	Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2024
Brukarens individuella behov, mål och måluppfyllelse ska stå i centrum.	Andel mål i beställningen som är uppfyllda.	88 %	83 %	86 %	84 %
	Vid beslut om insats ska målen vara tydliga och mätbara.	89 %	91 %	91 %	92 %
	Av genomförandeplanen ska det framgå hur målet ska uppnås.	76 %	78 %	76 %	80 %

Internbudget

Budget

Driftbudget

Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan och internbudget baseras på kommunfullmäktiges beslut i november 2023 om EVP för 2024–2026 med budget för 2024. Den tilldelade ramen är 2 640 631 tkr vilket är 9,0 % högre än 2023. Efter kommunfullmäktige har beslut fattats om ytterligare höjda arbetsgivaravgifter om 1,43 procentenheter och nämnden har fått en utökade ram som tilläggsanslag med 18,5 mnkr. Total ram 2024 är 2 659 146 tkr.

Det högre kommunbidraget 2024 jämfört med 2023 förklaras främst av budgetmedel för beräknade pris- och löneökningar, kompensation för 50% av förväntade volymökningar inom såväl äldreomsorg som LSS-verksamhet samt helårseffekten av tillkommande personal- och lokalkostnader i samband med att nya boenden tas i drift.

Nämndens ram har nedjusterats med totalt 26,1 mnkr för bland annat effektivisering genom bättre användande av undersköterskornas kompetens med bibehållen kvalitet, omställning av seniorrestauranger, minskade resor och konferenser och vakansprövning av administrativa tjänster. Kommunfullmäktige har också beslutat om en lönesatsning inom äldreomsorgen och LSS med totalt 10,0 mnkr.

De ekonomiska förutsättningarna innehåller osäkerhetsfaktorer utifrån att nämnden inte erhållit full kompensation för den förväntade volymökningen inom äldreomsorg och LSS, detta motsvarar ca 22,2 mnkr. Även de ekonomiska konsekvenserna av pensionskostnader, inflation, prisökningar och lönerörelse är oviss. Nämndens resultat 2023 är ett underskott och viss del av detta finns kvar inledningsvis under 2024. För att nämnden ska klara sitt långsiktiga uppdrag, innevarande och kommande år, med en budget i balans krävs åtgärder, prioriteringar och politiska beslut.

Riksdagen fattade i december beslut om statsbidrag till äldreomsorgen, men det är i nuläget osäkert om de ekonomiska konsekvenserna för enskild kommun. Det finns sedan tidigare en plan inom nämnden för användning av statsbidragen att "Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer" samt "Äldreomsorgslyftet" fram till och med 2024. Huvudsaklig inriktning vid användning av statsbidragen är proaktivt arbete för att klara framtida utmaningar.

För att skapa en långsiktigt hållbar ekonomi görs det kontinuerligt en översyn av administrativa processer med fokus på att minska administrationen och skapa modeller som optimerar resursfördelningen. Målet är även att arbetet ska frigöra tid för analys och utveckling samt möjliggöra för verksamheten att kunna fokusera på basuppdraget. Jämförelser med liknande kommuner genomförs löpande för att kunna förklara skillnader i kostnader men också för att lära av goda exempel.

Vård- och omsorgsnämndens ram 2024

Det sammanlagda kommunbidraget för 2024 är 2 640 631 tkr efter kommunfullmäktiges beslut den 22 och 23 november 2023. Med tilläggsanslaget för ökade arbetsgivaravgifter är kommunbidraget, 2 659 146 tkr.

I tabellen redovisas förändringarna 2024 i förhållande till 2023 års ram. Negativa belopp är en sänkning av ramen.

Ram 2023	2 421 301		
Förändringar 2024-2026 enligt KF	2024	2025	2026
Beräknad pris- och löneökning	87 297	85 458	88 556
Demografiuppräknig, SoL (50 % 2024)	18 871	51 793	63 009
Demografiuppräknig, LSS daglig verksamhet (50 % 2024)	1 551	3 101	3 101
Demografiuppräknig, LSS korttidsvistelse (50 % 2024)	822	1 643	1 643
Demografiuppräknig, LSS personlig assistans (50 % 2024)	939	1 878	1 878
Demografiuppräknig, LSS övriga insatser (50 % 2024)	63	126	126
Avskaffa hjälpmedelsavgifterna	-1 000		
Reviderat PO-pålägg fr o m 1 jan 2023 (fick nämnden som TA i jan 2023)	8 058		
Internräntehöjning från 1,25 % till 2,5 %	250		
Lokal- och bostadsplan SoL - helårseffekt Nibblegårdens korttidsboende	1 700		
Lokal- och bostadsplan SoL - helårseffekt Höjeågårdens SÄBO	39 190		
Lokal- och bostadsplan SoL - helårseffekt Stångby SÄBO	40 823		
Lokal- och bostadsplan LSS - helårseffekt Serviceboende 10 lgh Koggen	6 160		
Lokal- och bostadsplan LSS - helårseffekt Gruppboende 6 lgh Koggen	8 250		
Lokal- och bostadsplan LSS - helårseffekt Gruppboende 6 lgh Tornsvälan	8 250		
Teknisk justering för gemensam IT	-684		
Teknisk justering hyra Knutsgården	-475		
Förändrat PO-pålägg fr 2024 (+1,22 procentenheter)	14 397		
Förändrat PO-pålägg fr 2024 (+1,22 procentenheter) via SN-priser	329		
Förändrat PO-pålägg fr 2024 (+1,22 procentenheter) via KS-priser	234		
KK 2301 Justering av fastighetseffektivisering 2023	-42		
Hyreskostnadsökning tfa högre internränta (från 2 % till 2,5 %)	450		
Bibehållet utbud av dagverksamhet SOL	-1 800	1 800	
Effektivisering och bättre användning av undersköterskornas kompetens med bibehållen kvalitet	-15 000	-10 000	-15 000
Omställning av seniorluncher inklusive fortsatt måltidspilot med mat på skola eller restaurang	-5 000	-5 000	
Lönesatsning inom äldreomsorg och LSS	10 000		
Minskad intern debitering serviceförvaltningen-lokaler	-1 000	-467	
Vakansprövning av administrativa tjänster	-1 729		1 729
Minskade resor och konferenser	-1 574	1 574	
Summa ramförändringar 2023-2025 enligt kommunfullmäktige	219 330	131 906	145 042
Ram enligt kommunfullmäktige beslut 22 november	2 640 631	2 772 537	2 917 579

Ram 2023	2 421 301		
Tilläggsanslag högre PO (beslut efter kommunfullmäktige)	18 515		
Ram 2024-2026	2 659 146		

Kommunfullmäktige beslutar om ekonomisk ram till vård- och omsorgsnämnden utifrån det basuppdrag kommunfullmäktige gett nämnden. Vård och omsorgsnämndens medel fördelas i internbudgeten utifrån förvaltningens organisation och verksamhetens uppdrag. Under 2023 och början av 2024 har två nya äldreboenden öppnats, Grågåsvägen i Stångby med 50 platser och Höjeågården som omvandlas från korttidsboende till särskilt boende med 30 platser. Nämnden har inför 2024 fått anslag för helårskostnaden för utökningen av platser. Samtidigt som Höjeågården öppnar som särskilt boende så öppnar det tidigare särskilda boendet, Nibblegården som korttidsboende med 28 platser. Nämnden har även fått utökat anslag för de två gruppboendena och servicebostaden inom LSS, som öppnade under 2023.

Fördelning av ram 2024 inom nämndens verksamhetsområde

Utifrån beslutad budgetram föreslår förvaltningen hur ramen för budgetåret ska fördelas inom nämndens olika verksamheter. I budgeten tas hänsyn till de politiska uppdragen och målen. Hänsyn tas till hur lundabornas efterfrågan på vård och omsorg har förändrats samt till eventuella behov av omfördelning av resurserna. Budgeten inför kommande år baseras på verkliga kostnader, fördelningen sker utifrån dialog med verksamheten, samt den bedömning förvaltningen gör avseende verksamhetens utveckling under det kommande året.

Under budgetarbetet görs bland annat avstämning av personalbudget utifrån att rätt lön finns i beräkningsunderlag samt att antal årsarbetare stämmer. Övriga större kostnadsposter analyseras på en övergripande nivå och justeringar görs för att budgeten ska vara i nivå med utfall från föregående år samt prognos för aktuellt budgetår. Detta kan avse inköp av skyddsmaterial, hyror, drivmedel, livsmedelskostnader, köp av externa platser med mera.

Inom hemvården, särskilt boende samt dagliga verksamhet och boende enligt LSS finns ersättningssystem kopplat till beläggning, antal brukare, omvårdnadsnivåer, antal beslutade timmar med mera. Ersättningarna har räknats upp för lön- och prisökningar med hänsyn till hur mixen av kostnader är för verksamheten vilket innebär att uppräknningen blir olika beroende på vilken verksamhet som avses.

Ersättningarna påverkar även de externa utförarna vilka räknas upp på samma grunder som egen regi. En skillnad jämfört med tidigare år är att pensionsdelen i arbetsgivaravgifterna för egen regi är högre än i extern regi och har därför räknats upp mer i egen regi. Anledningen är att ersättningen ska ge lika möjligheter till en bra verksamhet eller kvalitet. Omvänt förhållande sker när pensionsdelen sänks igen. En annan skillnad är att interna overheadkostnader (OH-kostnader) inte ingår i ersättning till egen regi men läggs som ett extra tillägg till externa utförare baserat på tidigare års beräkningar.

Kommunfullmäktige tog beslut om förändringar i nämndens ram och nedan beskrivs hur respektive förändring hanteras i budget 2024.

- Bibehållet utbud av dagverksamhet enl SOL, en sänkning av ramen med 1,8 mnkr har genomförts genom att den avsatta budgeten till ny dagverksamhet enl SOL har sänkts med 1,8 mnkr och att del av öppnandet flyttas till 2025.

- Effektivisering och bättre användning av undersköterskornas kompetens med bibehållen kvalitet, en nedjustering av nämndens ram med 15 mnkr. Sänkningen påverkar enbart äldreomsorgen. En del av neddragning av ramen har genomförts genom sänkning av ersättningen som går ut via resursfördelningssystemet. Justeringen av ersättningen motsvarar ca 5 mnkr och förvaltningen bedömer att ökningen av att fler brukare har digitala insatser leder till att effektiviseringen är möjlig av de återstående 10 mnkr. Uppföljning av digitala insatser som mobila trygghetslarm, digital hemvård eller trygghetskameror visar att det är möjligt att ersätta personal med välfärdsteknik. Om det är möjligt att klara hela effektiviseringskravet 2024-2026 är i nuläget oklart.
- Omställning av seniorluncher inklusive fortsatt måltidspilot med mat på skola eller restaurang innebär en sänkning av nämndens ram med 5 mnkr. Kommunkontoret har uppdrag att samordna förändringen. Nämndens budget för restauranger är sänkt med 5 mnkr vilket innebär att restaurangerna i nuvarande form måste upphöra senast 2024-06-30. I förslag till EVP 2025 finns en ytterligare sänkning av ramen för restauranger till totalt 10 mnkr 2025, vilket innebär att då måste restaurangerna vara stängda utifrån nuvarande form.
- Lönesatsning inom äldreomsorg och LSS. Medlen på 10 mnkr finns reserverade i nämndens ram tills de kan fördelas ut. Förvaltningen avvaktar riktlinjer på hur satsningen ska genomföras.
- Vakansprövning av administrativa tjänster, en sänkning av ramen med 1,7 mnkr. Justering av ramen genom att ett intäktskrav har budgeterats centralt. Intäkter kommer från samtliga verksamheter när överskott uppstår på grund av vakanser.
- Minskade resor och konferenser, en sänkning av ramen med 1,6 mnkr. Justering har genomförts genom att inte räkna upp samtliga aktuella budgetar men också att två stora gemensamma anslag för kurser och konferenser tillfälligt dragits ner. Förändringen klaras genom ändrade riktlinjer för kurser och konferenser där exempelvis övernattnings ingår.

Förändringar inom Hemvård och hälsa resursfördelning.

Ersättningsmodellen inom hemvården består av 29 ersättningsnivåer och ska täcka samtliga kostnader inom hemtjänsten som lokaler, löner m.m. Desto fler biståndsbedömda insatser som en brukare har så genereras det fler bedömda timmar till brukaren, vilket leder till en högre ersättningsnivå till utföraren (både egen- och extern regi).

Ersättningen för avlösare enligt SOL har varit 37 % (140 kr) högre per utförd timme än avlösare inom LSS. Det har i diskussion med verksamheten inte framkommit något som motiverar en så stor skillnad i ersättning. Från 2024 föreslås samma ersättning för avlösare SOL som inom LSS, det vill säga 373 kr.

Från och med 2024 tar Hemvård och hälsa (fd HRSS) över allt ansvar för hälso- och sjukvård. Det innebär att all legitimerad personal organisatoriskt byter organisation samt att budgetmedel flyttas. Förändringen innebär att ersättningen till särskilt boende sänks och att de frigjorda medlen använts till att skapa en anslagsfinansierad enhet.

Under 2024 ska en modell för fördelning av resurser till hälso- och sjukvårdsenheten tas fram.

Förändringar inom Boende LSS (BoLSS) resursfördelning 2024.

Inför 2023 gjordes en översyn av resursfördelningssystemet inom bostad med särskild

service enligt LSS (BoLSS). Kostnad per boende 2022 är ca 7 % lägre än snittet i riket. Inför 2024 har inga förändringar gjorts i resursfördelningsmodellen. Ett arbete pågår inför 2025 med att bland annat försöka koppla resursfördelningen till biståndsbedömningen och den bedömningsmodell (IBIC) som används. Idag finns två system, ett för att utreda och ta beslut och ett för att bedöma behoven i boendet. Målet är att hitta en modell direkt kopplad till beslutet och brukarens behov. Andra syfte med förändringen är att öka acceptansen för modellen och öka förutsägbarheten för ersättningen. Detta ska underlätta enhetschefernas långsiktiga planering avseende behov av personal och planering av kostnader.

Resursfördelning inom daglig verksamhet LSS

Kostnader per brukare inom daglig verksamhet är hög jämfört med andra kommuner. Under 2022 satsade Lund ca 336 000 kr per brukare medan snittet i riket är 248 000 kr. Detta beror bland annat på att det finns ett stort utbud av dagliga verksamheter i Lund, hög kompetens hos personalen samt att den politiska ambitionsnivån är hög. Verksamheten bedrivs i ca 64 % i egen regi och 36 % i extern regi inom LOV (Lagen om valfrihet).

Inför 2024 har inga förändringar gjorts i resursfördelningsmodellen. Ett arbete pågår inför 2025 med att bland annat försöka koppla resursfördelningen till biståndsbedömningen och den bedömningsmodell (IBIC) som används. Idag finns två system, ett för att utreda och ta beslut och ett för att bedöma behoven i boendet. Målet är att hitta en modell direkt kopplad till brukarens behov. De senaste åren har det påtalats från egen regi att de högre nivåerna inte täcker kostnaden fullt ut och att de lägre nivåerna överkompenserar. De senaste två åren har justeringar gjorts genom omfördelning från låga till höga nivåer. Det har även genomförts inför 2024 genom att de lägre nivåerna har en lägre uppräkningsgrad än de högre nivåerna. Förändringen påverkar både egen regi och extern.

Resursfördelning inom särskilt boende

En omorganisering inom nämnden avseende ansvar för hälso- och sjukvårdsinsatser som utförs av legitimerad personal innebär att ersättningssystemet för egen regi har behövt förändras. All legitimerad personal har organisatoriskt flyttat över till verksamhetsområde Hemvård och hälsa. I nuvarande ersättningssystem till de särskilda boendena ingår ersättning till att finansiera all legitimerad personal. När kostnaden inte längre belastar särskilt boende så måste ersättningen sänkas. Förändringen avser enbart egen regi. Totalt har ersättningen sänkts med ca 74 mnkr och medlen förts över till Hemvård och hälsa. Detta innebär att den fasta och den rörliga ersättningen har sänkts med ca 12 % 2024 jämfört med 2023.

Generellt om resursfördelningsmodellerna och sammanfattning

Ersättningssystemen har räknats upp enligt nedan för priser och löner. Olika procentsatser beror på att mixen av löner och övriga kostnader skiljer sig åt mellan verksamheterna. En extra uppräkningsgrad för egen regi har skett för med anledningen av höjningen av arbetsgivaravgifterna 2023 och 2024.

- **Ersättningssystem till hemvården:** uppräknad 3,5 % för extern regi och 4,99 % för egen regi. Skillnaden är extra uppräkningsgrad för pensionskostnader inom egen regi som inte finns inom extern regi.
- **Ersättningssystem till särskilt boende:** uppräknad 3,45 % för extern regi och

sänkts med 6,2 % i egen regi på grund av ändrad organisation för hälso- och sjukvårdsinsatser. I praktiken har ersättningen till egen regi räknats upp med ca 7 % för ökade arbetsgivaravgifter och pensionskostnader.

- **Ersättningssystem till daglig verksamhet enl. LSS:** Egen regi uppräknad i snitt 5,34 %. De högre ersättningsnivåerna har räknats upp (6,6 %) mer än de lägre (2,6 %). Denna förändring påverkar både egen regi och extern regi. Extern regi är i snitt uppräknad 4,84 %.
- **Ersättningssystem till boendet enl. LSS:** Uppräknad 4,24 % för extern regi och 7,24 % för egen regi. Skillnaden är extra uppräknad för pensionskostnader inom egen regi som inte är i extern regi. Inför 2023 justerades den fasta ersättning genom att servicelägenheter fick mindre och gruppboendestäder högre. Anledning var de överskott som fanns inom de olika verksamheterna 2022. Det kan konstateras att den fasta ersättningen till serviceboendestäder behöver höjas och justering för detta är genomförd i budget 2024. Förändringen påverkar både egen regi och extern regi.
- Ledsagar- och avlösarservice enl LSS: uppräknat med 3,8 % till 373 kr / timme
- Personlig assistans enl. LSS och SFB uppräknad enl. 2,50 %. Bestäms av statens i samråd med SKR 332,60 kr / timme.

Uppräkningar och större justering mellan 2023 och 2024

De schablonmässiga uppräkningarna bygger på kommunkontorets bedömningar och ligger till grund för den budget som kommunfullmäktige antagit för Lunds kommun och till vård- och omsorgsnämnden.

- Arbetsgivaravgifter: 2,65 procentenheter, en ökning på 5,9 % från 44,53 % till 47,18 %
- Personalkostnader exkl. arbetsgivaravgifter: 3,8 %
- Övriga kostnader och intäkter: 2,9 %
- Intern ränta: 2,5 %
- Extra uppräknad för pensioner och arbetsgivaravgifter från 2023 med ca 3-4%.

Tabell nedan visar de olika verksamheternas förändringar i budgeten mellan 2023 och 2024. Beloppen är nettobelopp vilket innebär att de består av både intäkter och kostnader.

Verksamheter	Budget 2023	Budget 2024	Skillnad 2023-2024	% förändring
SoL verksamhet				
Särskilt boende:	661 100	757 895	96 795	14,6 %
Hemvården inklusive korttidsvård och dagverksamhet	800 477	810 022	9 545	1,2 %
LSS verksamhet				
Bostad med särskilt service enl. LSS:	396 504	456 944	60 440	15,2 %
Daglig verksamhet LSS:	140 185	164 298	24 113	17,2 %
Korttidsvistelse och korttidsstillsyn enligt LSS:	75 083	84 284	9 201	12,3 %
Personlig assistans enligt LSS och SFB:	119 051	118 290	-761	-0,6 %

Verksamheter	Budget 2023	Budget 2024	Skillnad 2023-2024	% förändring
Barnboende enligt LSS, familjehem stödfamiljer LSS:	8 588	7 974	-614	-7,1 %
Andra insatser enl LSS	25 353	26 100	747	2,9 %
Gemensamma verksamheter				
Gemensamma verksam, adm, och IT och nämnd:	120 937	123 153	2 216	1,8 %
Övriga verksamheter, serviceenhet, seniorbostäder, träffpunkter, restauranger	103 842	110 186	6 344	6,1 %
Summa	2 451 120	2 659 146	208 026	8,5 %

Tabell nedan förändring mellan 2023 och 2024 intäkter och kostnader.

	2023	2024	Diff	%
Avgifter för omsorg	41 320	45 220	3 900	9 %
Avgifter hemsjukvård	7 208	8 835	1 627	23 %
Kostavgift omsorg	26 976	29 969	2 993	11 %
Förskottshyror (V&O)	110 249	117 934	7 685	7 %
Momsersättning 5,6,18%-ej oms.	47 903	51 371	3 468	7 %
Övriga intäkter	16 049	32 134	16 085	100 %
Summa intäkter	249 705	285 463	35 758	14 %
Personalkostnader som löner, arvode och arbetsgivaravgifter	1 679 939	1 872 543	192 604	11 %
Köp av verksamhet/vårdplatser	497 972	505 221	7 249	1 %
Livsmedel och måltider	33 852	34 230	378	1 %
Sjukvårdsartiklar, tekniska hjälpmedel, inkontinens m.m.	58 867	59 875	1 007	2 %
Hyror, lokal och bostäder, drift, larm	308 489	337 868	29 379	10 %
Habiliteringsersättning	5 010	5 588	578	12 %
Kurser	16 570	18 898	2 328	14 %
Övrigt	100 126	110 387	10 260	10 %
Summa kostnader	2 700 825	2 944 609	243 784	9 %
Nettokostnad	2 451 120	2 659 146	208 026	8 %

Investeringar

Investeringsbudget

Nämndens investeringsanslag är i huvudsak till inventarier och störst är behovet vid nybyggnation. Under 2023 öppnade två nya särskilda boenden samt tre boende enligt

LSS. En del utgifter kvarstår och kommer på 2024. Inga andra nya enheter öppnar under 2024 och medel använts huvudsakligen till förnyelse av inventarier m.m.

Sammanställning per verksamhet	2024	2025	2026
Hemvård och hälsa, (inventarier till korttid, dagverksamhet och träffpunkter m.m.)	2 600	2 600	2 600
Särskilt boende (inventarier nya äldreboenden, inventarier i äldre särskilda boende samt gemensamhetsutrymme)	3 860	3 860	8 000
Stöd & Aktivering (handikappanpassning samt inventarier)	700	700	700
BoLSS och hemvård yngre (inventarier i nya grupp- och servicebostäder samt hemvård yngres lokal)	565	1 615	4 415
Gemensamt vård och omsorg	7 275	7 225	285
Summa	15 000	16 000	16 000